

NAŠ PRAZNIK IN TRIDESETLETNICA

Zelo hitro je minil čas enega leta. Lani smo praznovali občinski praznik na Rečici ob Savinji. Danes smo tik pred novim praznovanjem. Letos se bomo srečali v Gornjem gradu. Ob tem, ko bomo v Gornjem gradu na slavnostni seji občinske skupščine v soboto in slavnostnem zborovanju v počastitev 30-letnice osvoboditve Gornje Savinjske doline v nedeljo, 15. septembra proslavili naše delovne uspehe, je prav, da se z nekaj besedami ozremo nazaj, in povemo, na kaj je potrebno v tem trenutku usmeriti našo družbeno pozornost.

To je pomembno še posebej zaradi tega, ker letošnje praznovanje občinskega praznika za nas pomeni nekaj več kot prejšnja. Takšen značaj ima zaradi tega, ker je združeno s praznovanjem tridesete obletnice osvoboditve Gornje Savinjske doline. Pred tridesetimi leti so enote IV. operativne cone osvobodile naše kraje. Na območju današnje moziške občine je bila v srcu Evrope in v vojnem letu 1944 organizirana resnična ljudska oblast. Za čas, ki je minil od lanskoletnega praznovanja do danes, je značilno, da so bila naša skupna prizadevanja usmerjena v razpravo in sprejemanje novih ustav, občinskega statuta, realizacijo ustanovnih dopolnil v delovnih organizacijah, ustvarjanje novega skupščinskega oziroma delegatskega sistema in povečanje naše delovne storilnosti ter iskanju novih in sodobnejših tehnoloških rešitev v proizvodnji. Rezultati, ki so bili pri tem doseženi, niso mali. V mnogočem smo napredovali. Ustvarjamo nov skupščinski oziroma delegatski sistem, ki bo našim samoupravljavcem omogočil, da ustvarijo še boljši jutrišnji dan.

V kolikor bi se z dosedaj doseženimi rezultati zadovoljili, ne bi bili na pravi poti. V času, ki mu gremo nasprot, je potrebno opraviti še marsikaj. Še posebej pomembno je, da ocenimo, kakšni so dejanski premiki v vsebini in obsegu delavskega samoupravljanja. Ali so temeljne organizacije združenega dela v resnici postale tista osnovna celica samoupravnih in družbenih odnosov, kot jih je prinesla nova ustava ali ne. Ali gremo po podobni poti v krajevnih skupnostih.

Kako uspešno deluje delegatski sistem. Prisotne pomanjkljivosti in napake bomo morali kar se da hitro odpravljati.

Veliko nalog nas čaka na gospodarskem področju. Aktivirati je potrebno vse naše proste kapacitete za

čim večjo proizvodnjo finalnih proizvodov. Le tako bomo lahko ustvarjali pogoje za to, da ne bo treba takšnemu številu naših mladih še vedno odhajati iz doline na delo drugam. Čeprav v celoti tega procesa verjetno sploh ni mogoče odpraviti. Obenem bomo le tako lahko zmanjševali število tistih, ki se morajo še vedno voziti na delo zelo daleč. Da bomo lahko dosegali cilje, ki si jih danes naše gospodarstvo zastavlja, je potrebno, da vsakdo prispeva v tem procesu kar največ lahko in zmore. Še zlasti pa je pomembno, da bomo morali voditi ustrezno skrb za našo družbeno in strokovno usposobljenost. Le resnično strokovno in družbenoekonomsko usposobljeni kadri

nam lahko ob sodobno organiziranim proizvodnem procesu pomenijo garancijo za še hitrejši napredek.

Zelo pomembno za nas je tudi, da bomo imeli uspešno organizirano šolstvo, zdravstvo in vse tiste družbene službe, katerih nemoteno in uspešno delo je potrebno za naš delovni vsakdan.

Pred nami je resnično še veliko nalog. Večina le-teh je takšne narave, da se je za njihovo uresničenje vredno boriti, saj gre pri tem za ustvarjanje boljših pogojev življenja in za boljše medsebojne odnose — gre torej za nas vse skupaj.

V tem smislu čestitamo za naš občinski praznik.

PROGRAM PRAZNOVANJA OBČINSKEGA PRAZNIKA IN PROSLAVE 30-LETNICE OSVOBODITVE GORNJE SAVINJSKE DOLINE

SMILEL NAD MOZIRJEM — 7. 9. 1974

MOZIRJE — 8. 9. 1974

- 11.00 Odkritje spominske plošče padlemu borcu
- 9.30 Otvoritev strelišča s kulturnim programom
- 10.30 Tekmovanje z MK puško v počastitev občinskega praznika
- 14.00 Odprto tekmovanje z zračno puško

NAZARJE —

- 8.00 Otvoritev športnih igrišč
- Sportna srečanja

SMARTNO OB DRETI — 7. 9. 1974

- 16.00 Otvoritev modernizirane ceste Šmartno ob Dreti—Brdo s programom

GORNJI GRAD — 14. 9. 1974

- 16.00 Slavnostna seja občinske skupščine s podelitvijo občinskih nagrad
- 15.30 Otvoritev moderniziranih cest v Gornjem gradu
- 15. 9. 1974
- 9.00 Zbor borcev IV. operativne cone in aktivistov celjsko-savinjskega okrožja
- 9.50 Prihod brigad na slavnostni prostor
- 10.00 PROSLAVA 30-LETNICE OSVOBODITVE GORNJE SAVINJSKE DOLINE
- SLAVNOSTNI GOVOR BO IMEL ANDREJ MARINC, PREDSEDNIK IS SLOVENIJE
- V KULTURNEM PROGRAMU SODELUJEJO PEVCI, GODBENIKI IN RECITATORJI IZ TRBOVELJ

OSVOBODITEV GORNJE

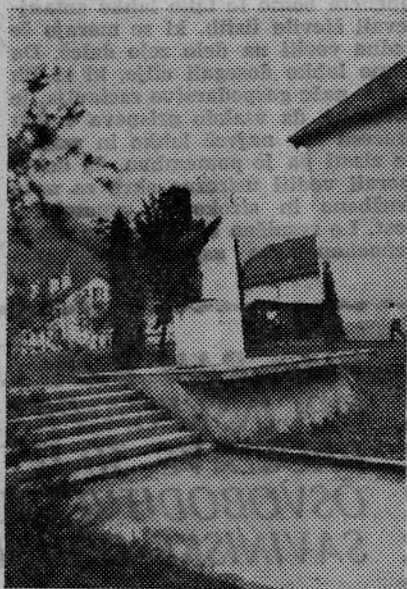
Izbojevanje osvobojenega ozemlja in njegova razsežnost je bil eden vidnih znakov moči narodnoosvobodilnega gibanja v neki pokrajini, hkrati pa tudi pomemben temelj za njegov še večji razmah v vojaškem in političnem pogledu. To se je pokazalo v tako imenovani Ljubljanski pokrajini, v Slovenskem primorju in na Gorenjskem, kjer so narodnoosvobodilne enote ob kapitulaciji Italije ali kmalu po njej izbojevale velika osvobojena ozemlja. Te je sicer huda nemška ofenziva jeseni 1943 skrčila, toda večji ali manjši predeli so ostali osvobojeni do konca vojne. Tako niso le na območju IV. (štajerske) operativne cone enote NOV in PO Slovenije v obdobju velikega razmaha narodnoosvobodilnega gibanja na Slovenskem po zlomu italijanskega fašizma uspele iztrgati okupatorjevi oblasti nekega predela in ga dalj časa obdržati v svojih rokah. Tudi v tem pogledu se je pokazalo zaostajanje NOB na Štajerskem, ki je bilo posledica več zaviralnih dejavnikov, med katerimi je bila posebno odločilna nemška okupacijska taktika.

Spomladi 1944 se je narodnoosvobodilno gibanje v štajerski operativni coni naglo krepilo in že kmalu se je bogato oddolžila za pomoč, ki jo je dobila s XIV. divizijo. Notranje utrjene in številčno okrepljene enote NOV in PO Slovenije na Štajerskem so naglo povečevale svojo aktivnost, posebno pozornost pa so posvetile izvedbi pglavitne naloge, ki jim jo je dalo vodstvo slovenskega narodnoosvobodilnega gibanja, mobilizaciji. V prvih sedmih mesecih leta 1944 so štajerske enote poslale v VII. korpus na Dolenjsko nad 3500 novo mobiliziranih borcev, same pa so se okrepile na nad 5000 borcev in se v številnih napadih na sovražniške postojanke in kolone ter v sabotažnih akcijah usposobile tudi za večje vojaške operacije.

Glavni štab NOV in PO Slovenije je v svojih navodilih 23. julija 1944 pohvalil povečano, uspešno in vsestransko aktivnost enot IV. operativne cone, v usmeritvi dejavnosti na prihodnje pa je poudaril, da mora biti njihova notranja organizacija, razpored in aktivnost usmerjena v nenehno krepitev mobilizacije. Ob tem je posebej opozoril, da naj imajo kombinirane operacije z večjimi enotami na Štajerskem cilj, »ustvariti za utrditev vojske in za pospeševanje mobilizacije nujno potrebne otoke osvobojenega ozemlja, ki lahko služijo kot potrebna baza za organizacijo vojske, za bolnišnice in v političnem in vojaškem pogledu za dviganje zaupanja v našo vojsko in našo oblast s strani civilnega prebivalstva«. Največje osvobojeno ozemlje naj bi izbojevale od Solčave proti Gornjemu gradu, Mozirju in Spodnji Savinjski dolini, drugo središče osvobojenega ozemlja pa bi morale priboriti na Pohorju. Tu bi bili bazi za nadaljnje širjenje osvobojenega ozemlja: s Pohorja proti Kozjanskemu

in Slovenskim goricam, iz Savinjske doline pa proti Kamniku, Kranju, Domžalam in Moravški dolini.

Ta dolina je bila po uničenju okupatorjeve postojanke v Moravčah 19. marca 1944, akcijo sta izvedli Tomiščeva in Šlandrova brigada, edino osvobojeno ozemlje na območju Štajerske operativne cone. Toda Moravška dolina, imenovali so jo »mala Rusija«, je bila po obsegu majhna, ležala pa je med cesto Domžale — Trojane in zasavsko železnico blizu velikih nemških postojank, iz katerih so lahko v kratkem času vse moravsko območje »prečesali«. Zato je imela do neke mere obeležje pol-osvobojenega ozemlja in ni mogla prevzeti vseh funkcij in nalog, ki jih je navedel glavni štab NOV in PO

Spomenik padlim borcem in žrtvam okupatorja v Gornjem gradu

Slovenije. Kljub temu pa je bila Moravška dolina do konca julija 1944 pglavitna zaledna baza za narodnoosvobodilne enote na zahodnih območjih IV. operativne cone, veliko pa so se v njej zadrževali tudi vojaški in politični vodstveni organi NOB na Štajerskem.

Toda razvoj je terjala nastanek novih, obsežnejših in varnejših baz za nov polet NOB v vsej štajerski operativni coni. Zato je njen štab (komandant Franc Poglajen-Kranjc, politični komisar Jože Borštnar) takoj po prejemu navodil glavnega štaba NOV in PO Slovenije začel pripravljati načrt za izbojevanje velikega osvobojenega ozemlja. S pripravami je pohitel še zato, ker je hotel izrabiti tudi malodušje v nemških enotah po atentatu na Hitlerja. Pri temeljitni analizi razmer na svojem operativnem območju je ugotovil, da bo nalogo lahko najprej izpeljal v Gornji Savinjski dolini, kjer ni bilo operativnih vojaških in policijskih

enot. V postojankah je bilo največ vermanov, poleg njih pa so posadke sestavljali še orožniki in gozdna zaščita. Na celjskem območju sta bila sredi 1944 II. in III. vermanšafski bataljon s skoraj 2000 možmi, v Gornji Savinjski dolini pa je bilo razvrščenih pet čet in sicer v Lučah, Ljubnem, Gornjem gradu, Rečici in Mozirju. Ne glede na to, da so bile oborožene sile v Gornji Savinjski dolini manj usposobljene za boj kot redne vojske in policije, pa izpolnitev zastavljenih nalog ni bila lahka, ker so bile vse postojanke dobro utrjene in pripravljene na obrambo. Zelo pomemben argument pri odločitvi pa je bil zemljepisni položaj Gornje Savinjske doline, ki je bila lahko ubranljiva pred vdori.

Štab IV. operativne cone se je odločil, da bodo njegove enote poskušale najprej likvidirati postojanke na Ljubnem in v Lučah. S tem bi si ustvarile bazo za nadaljnje širjenje osvobojenega ozemlja ob Savinji navzdol, Logarska dolina in območje okrog Solčave pa sta bila že do tlej pol-osvobojeno ozemlje. Po akcijah borcev Koroške grupe odredov 18. junija 1944 v Solčavi in pri Igli so Nemci namreč umaknili iz Solčave svojo posadko. Taktika omejenih ciljev in postopnega širjenja osvobojenega ozemlja je bila pravilna in porok za uspeh celotnega zastavljenega načrta. Bližina močnih sovražnikovih postojank (Celje, Šoštanj, Kamnik, Črna, Železna Kapla itd.), iz katerih bi sovražnik lahko hitro posredoval v Gornji Savinjski dolini, je terjala osredotočenje glavnine konskih sil za to operacijo štab pa je moral večino enot razporediti za aktivno zavarovanje napada na Ljubno in Luče. Pglavitno nalogo v operaciji, napad na obe postojanki, je zaupal Šlandrovi brigadi, Zidansko-škova brigada je dobila nalogo, da demonstrativno napade Gornji grad in neposredno zavaruje akcije šlandrovcev proti Mozirju, Radmirju in Kamniku; širše zavarovanje s celjske in šoštanske smeri zasedami in z akcijami na komurikacije je bila naloga vseh treh brigad XIV. divizije. Vzhodnokoroški odred je moral preprečiti nemško posredovanje iz koroških postojank, Kamniško-zasavski odred pa je vključil v operacijo z demonstrativnim napadom na Litijo. Štab IV. operativne cone je določil začetek operacije 30. julija zvečer, le Zidansko-škova brigada naj bi začela z akcijami na cesti proti Kamniku že en dan prej.

Potem, ko so vse enote zasedle položaje in začele z akcijami za zavarovanje, so se lotili nalog tudi šlandrovci. Najtrši problem je bil napad na Ljubno, kjer je bil sovražnik utrjen v petih postojankah, okrog trga pa je imel 17 bunkerjev. Obveščevalci pa niso mogli ugotoviti, kje je postojanka Revsove »bande« — partizanskega dezerterja Antona Tostovrščnika, ki je delovala podobno kot gorenjski raztrganci. Štab briga-

SAVINJSKE DOLINE

de je določil za likvidacijo postojank na Ljubnem I. in II. bataljon in ju okrepil z gorsko baterijo (en top 75 mm) ter z glavnino minerske čete, III. bataljon okrepljen z minometom piat je poslal v napad an Luče, IV. bataljon pa je bil v rezervi. Šlandrovci so uspeli sovražnika na Ljubnem popolnoma presenetiti in brez težav so sklenili obroč okrog njega. O tem priča dejstvo, da Nemci niso imeli posadk v bunkerjih na Rasuljah in brez boja so lahko Šlandrovci zasedli dominantne položaje nad Ljubnim, II. bataljon pa je z južne strani prav tako brez strela uspel priti čez most na Savinji v trg. Šele ob 23.30 so padli prvi streli in nato so srditi boji trajali skoraj 19 ur. Šlandrovci so morali pokazati veliko borbenost in iznajdljivost od borcev do poveljniškega kadra. Glavno postojanko vermanov so zasedli že po enurnem boju, toda gozdna zaščita, ki so jo sestavljali pripadniki letalskih enot, gestapovci, orožniki ter »revsovci«, so se tako srdito upirali, da so jih Šlandrovci iz postojank izgnali ali v njih uničili, šele ko so poslopja zaminirali ali požgali. Iz postojank so se tudi zatekli v privatne hiše in še iz njih nudili odpor. 31. julija dopoldne so Šlandrovci, ki so se jim pridružili tudi borci štajerskega bataljona VDV, očistili zgornji del trga, ob 18. uri pa so potem, ko je padlo že okrog 70 sovražnikov in bilo zaminiranih ali požganih že 18 zgradb, končno strli še odpor gozdne zaščite. Ljubno je bilo osvobojeno. Komaj dobro uro kasneje se je vdala tudi posadka obeh postojank v Lučah. Šlandrovci so ju 31. julija do jutra napadali, čez dan pa so Luče blokirali, postojanki pa obstrelevali. Že popoldne so posadko pozvali na predajo, na katero je ob sedmih zvečer pristala.

Glede na ugoden potek bojev na Ljubnem in v Lučah je štab IV. operativne cone izdal Zidanškovi brigadi 31. julija povelje, naj uniči nemške postojanke v Gornjem gradu, ki jih je ena četa Zidanškovcev demonstrativno napadala že od prejšnjega dne zvečer. Po celonočnih bojih so Zidanškovi uspeli 1. avgusta zjutraj likvidirati postojanko orožnikov in gozdne zaščite ter ujeti skupino vermanov. Komandant IV. operativne cone Franc Poglajen-Kranjc se je nato odločil pozvati posadko na predajo. V pismu jo je seznanil z usodo posadk na Ljubnem in v Lučah ter jo opozoril, da zaradi dobrega zavarovanja brigad zaman pričakuje pomoč. V primeru, da se odloči za vdajo, ji štab IV. operativne cone zagotavlja življenje, če pa se bo odločila za nadaljnji odpor, bo doživela popolno uničenje kot posadka na Ljubnem. Ob desetih dopoldne 1. avgusta se je vermanska postojanka v utrjenem gradu predala in v Gornjem gradu so zaplapolale slovenske zastave. Zidanškova brigada je uspešno preprečila tudi poskuse pošiljanja pomoči napade-

nim postojankam iz Mozirja ter zavarovala akcije proti Kamniku.

Tudi enote XIV. divizije se niso omejile zgolj na zavarovalne naloge. Tomšičeva brigada je v noči na 31. julij likvidirala orožniško in vermansko postojanko v Smartnem ob Paki, postavljala na cestah barikade, porušila več mostov ter uničila telefonsko napeljavo. 31. julija je zavzela položaje Soteska — Gorenje z nalogo, da prepreči nemškim enotam vdor proti Mozirju. I. in II. bataljon sta uspešno odbila poskus vermanov, okrepljenih s tremi tanki, da bi prodrli do Mozirja. Šercerjeva brigada je svoje sile osredotočila okrog Šoštanja in Dobrne. Z demonstrativnim napadom na Šoštanj je II. bataljon preprečil posredovanje iz te močne postojanke. I. bataljonu pa poskus likvidacije postojanke v Dobrni zaradi nenadne okrepitve posadke ni uspel. Več uspešnih akcij so izvedle tudi minerske skupine te brigade. Bračičeva brigada je v noči na 31. julij operirala na komunikacijah proti Celju, naslednjo noč pa je ena okrepljena četa poskušala likvidirati orožniško postojanko v Šentjuru pri Celju, kar pa se ji zaradi prihoda okrepitev iz Celja ni posrečilo. Vzhodnokoroški odred je z enim bataljonom demonstrativno napadel Črno, druge enote pa so bile v zasedah in so uničile deset manjših mostov. Kamniško-zasavski odred je v noči na 31. julij demonstrativno napadel Litijo in nato izvedel še več sabotažnih akcij na železniški progi. Sovražnik je imel v akcijah za osvoboditev Gornje Savinjske doline 203 mrtve, 27 ranjenih in 333 ujetih, v bojih pa je padlo 8 borcev, ranjenih je bilo 41, pogrešanih pa 31. Narodnoosvobodilne enote so izbojevale tudi izredno bogat plen (npr. okrog 650 različnih vrst pehotnega orožja, nad 45.000 kosov streliva ter veliko opreme), porušile so 20 mostov, 75 telefonskih drogov in uničile nekaj sto metrov telefonskih napeljav.

Tem velikim uspehom pa so sledili še novi. Šlandrova in Zidanškova brigada, katerih delovanje je od 1. avgusta dalje usklajeval in usmerjal novoustanovljeni operativni štab VI. in XI. brigade (komandant Jože Lepin-Ris, politični komisar Alojz Žokalj-Džidži), sta naslednje dni uspešno zavrnila vse nemške poskuse vdora proti Gornjemu gradu in Ljubnem iz Kamnika in Mozirja. Še več. Potem, ko so zaradi nevzdržnega položaja sredi osvobojenega ozemlja in nenehnih groženj z napadom vermani in orožniki 2. avgusta zapustili postojanki v Rečici in Nazarjih in se umaknili v Mozirje, so borci porušili tudi postojanke in bunkerje v teh dveh krajih. Štab IV. operativne cone se je odločil za aktivno obrambo osvobojenega ozemlja in je zato poslal Tomšičevo in Šercerjevo brigado na akcije v Šaleško in Mislinsko dolino, Bračičevo na območje med Mariborom in Celjem, Šlan-

drovo v Spodnjo Savinjsko dolino in Revirje, Zidanškovo brigado pa na kamniško območje. Ta taktika se je izkazala za učinkovito. Spriču aktivnosti enot IV. operativne cone na različnih območjih okupator ni mogel osredotočiti večjih sil za vdore na osvobojeno ozemlje in še manj za ponovno zasedbo Gornje Savinjske doline. S to taktiko se je osvobojeno ozemlje še celo razširilo na del Tuhinjske doline, kjer je moral okupator izprazniti tri postojanke.

Prve velike operacije glavnine sil IV. operativne cone so se uspešno končale. Gornja Savinjska dolina je bila osvobojena do Mozirja. V operacijah so posamezne enote izvedle celo več akcij, kot so jim jih naložili, pridobile so si dragocene izkušnje v večjih skupnih akcijah, za njihovo delovanje je bil važen tudi bogat plen, s katerim so se bolj oborožile in opremile. Še pomembnejši pa je bil dvig morale borcev zaradi velikega uspeha. Štab IV. operativne cone je 5. avgusta čestital vsem enotam, ki so sodelovale v bojih za prvo osvobojeno ozemlje na Štajerskem. Podobno pohvalo pa je izrekel za izkazano junaštvo in iznajdljivost, vztrajnost in požrtvovalnost borcem in štabom Šlandrove, Zidanškove in Tomšičeve brigade, ki so zavzele sovražnikove postojanke, posebej pa je dal priznanje za dobro opravljene naloge še minercem. O operacijah v Gornji Savinjski dolini sta dala zelo pohvalne izjave v »Štajerskem kurirju« tudi vodja anglo-ameriške misije pri štabu IV. operativne cone major Lindsay in član sovjetske misije pri glavnem štabu NOV in PO Slovenije podpolkovnik Bogomolov, ki sta neposredno spremljala boje. Še posebno pa so bili borci zadovoljni, ko je radio Svobodna Jugoslavija objavil pohvalo maršala Tita Šlandrovi in Zidanškovi brigadi ter XIV. diviziji za osvoboditev Gornje Savinjske doline.

Glavni štab NOV in PO Slovenije je v svojih navodilih 15. avgusta 1944 poudaril, da je po odločilnih uspehih enot IV. operativne cone treba z vso odločnostjo nadaljevati ofenzivo za širjenje osvobojenega ozemlja proti vzhodu. Z akcijami Tomšičeve in Šercerjeve brigade v noči na 23. avgust, ko sta uničili sovražnikovi postojanki v Rjbnici pri Sv. Lovrencu na Pohorju, se je začela druga faza operacije za izbojevanje novih osvobojenih ozemelj na Štajerskem. V začetku septembra sta bili uničeni še dve okupatorjevi postojanki na Pohorju. 10. septembra pa so Šercerjeva in Bračičeva brigada ter Kozjanski odred nadaljevali akcije ter za osvobojeno ozemlje na Kozjanskem, ki jih je ta odred začel že junija, naslednji dan pa se je začela ofenziva na postojanke na mejnem območju med Gornjo in Spodnjo Savinjsko dolino.

(Nadaljevanje na 15. strani)

KRAJEVNA SKUPNOST GORNJI GRAD

Letošnji občinski praznik s proslavo 30-letnice osvoboditve Gornje Savinjske doline bomo praznovali v Gornjem gradu, zato vam predstavljamo Krajevno skupnost Gornjega grada. Naš sobesednik je predsednik KS inž. Franc MIKLAVC.

1. OPIŠITE NAM VELIKOST KS IN DEJAVNOSTI, S KATERIMI SE PREŽIVLJAJO PREBIVALCI.

»Naša KS obsega območje z vrha Črnivca do zaselka Devce pri Bočni. To je obsežno območje, saj zajema naselja Novo Štífto, Gornji grad in Bočno.

Morali bomo resno razmišljati na profesionalnega delavca KS, ker je nemogoče, da dva amaterja zbereta 160 starih milijonov za asfaltiranje, da amaterji rešujejo probleme pokopališč, vzdrževanje cest, mostov in ostalih problemov.

V kolikor bo obseg KS Gornji grad tako velik kot doslej, jo bo potrebno

3. KAŠEN JE PROGRAM DEJAVNOSTI KS V PRIHODNJE?

»Dolgoročnega programa dejavnosti sveta KS ni. Program smo sestavljali vsako leto posebej z oziroma na finančna sredstva in potrebe krajev. Finančna sredstva so in verjetno bodo velik problem, dokler se to ne bo uredilo s samoupravnim dogovorom z vsemi zainteresiranimi. Sam že razmišljam o sestavi in seveda tudi podpisu samoupravnega dogovora med svetom KS in delovnimi organizacijami, ki zaposlujejo delavce z našega področja. Mnenja sem, da mora vsaka delovna organizacija, v kateri naš prebivalec ustvarja dohodek in s tem tudi presežno vrednost, prispevati del sredstev — seveda na samoupravni osnovi — za razvoj kraja, v katerem delavec prebiva. K dogovoru bo potrebno pritegniti tudi individualne proizvajalce.

S tako široko fronto pridobivanja sredstev pa bo nujno, da si bodo posamezni kraji ali v okviru samostojne KS ali v okviru družbenopolitičnih organizacij (SZDL) pripravili daljše programe svoje dejavnosti.

Prav tako je potrebno razčistiti vprašanja vodovodnih zadrug, ki sedaj nekje lebdijo. Posamezni kraji bi lahko na račun bodočih akcij zbirali prispevke že vnaprej, zato da bi kraj ob investicijah že razpolagal z osnovo, tako pa vsako akcijo pričnemo z nič.

4. KAKŠNA JE PO VAŠEM MNE-
NJU VLOGA KS V NAŠEM SAMO-
UPRAVNEM SOCIALISTIČNEM SI-
STEMU?

»Mnenja sem, da mora biti svet KS isto ali podobno kot je delavski svet v OZD. Svet KS bo v prihodnje moral pripravljati programe svoje dejavnosti in jih predlagati v odobritev občanom, s tem pa jih bo pritegnil k večji mobilizaciji za urejanje svojih krajev. Jasno je, da svet KS ne more biti alfa in omega vse dejavnosti, zato bo moral iskati pomoč tudi pri družbenopolitičnih organizacijah.

Gornjegraščani so se za praznovanje temeljito pripravili

Raznolikost posameznih krajev je evidentna z zaposlitvijo. Nova Štífta je usmerjena na Kamnik, saj se večina delavcev vozi v tamkajšnje delovne organizacije, prebivalci Gornjega grada in Bočne pa so vezani na Gornji grad in spodnji del doline. Druga dejavnost je kmetijstvo. Kmetje so večinoma modernizirani, v čemer prednjači Bočna, za njo pa Nova Štífta; v Gornjem gradu pa jih je le nekaj, kjer se močno razvija kmečki turizem. V naših krajih pogrešamo obrtno dejavnost; nimamo krojačev, šivilj in čevljarjev pa tudi mizarska dejavnost za predelavo lesa je v vidnem upadanju.

2. S ČIM SE UKVARJA KS IN S KAKŠNIMI PROBLEMI SE SREČUJETE?

»Področje dejavnosti sveta KS z ozirom na vprašanja, ki se pojavljajo na našem področju, bi bilo raznoliko, vendar smo se doslej ukvarjali z reševanjem komunalnih problemov, ki pa še niso v celoti rešeni.

V vseh naseljih smo zgradili nekaj mostov in asfaltirali ceste v Bočni 1972, v Gornjem gradu 1974. Še prej pa je bila zgrajena kanalizacija v Gornjem gradu.

Iz navedene dejavnosti lahko sklepamo, kam so bila namenjena sredstva KS. Ta sredstva seveda niso zadostovala za vse izdatke, zato so jih zbrali s samoprispevkom tukajšnji prebivalci.

razdeliti na posamezne kraje, kjer so problemi podobni, vendar manjši in na ta način bi bil vpliv zborov volivcev bolj direkten na usmeritev pridobljenih sredstev, kar pa je načelo novih ustavnih določil. Do sedaj je le svet KS vsako leto sprejemal finančni načrt, ob zaključku leta pa smo podali poročila na zborih volivcev po krajih.

Moram reči, da so se pojavljala nesoglasja v svetu KS, ker nekateri člani niso hoteli videti tudi problemov drugih krajev.

GLIN Nazarje je v Gornjem gradu zgradila nov objekt

25 let strelske dejavnosti v Gornji Savinjski dolini

Letošnje leto mineva 25 let organizirane dejavnosti strelstva v Zg. Savinjski dolini. V povojni graditvi samoupravnega socialističnega sistema nove Jugoslavije je strelstvo pridobilo na pomenu. Poleg združevanja prijateljev strelskega športa in pospeševanja strelskega športa ima strelska organizacija tudi družbenopolitični pomen. Strelstvo, kot specializirana organizacija je vključena v sistem splošnega ljudskega odpora. Njena prvenstvena naloga je vzgajati članstvo, predvsem mladino v zavedne državljane in dobre strelce, ki bi, če bi bilo potrebno, z orožjem v roki branili domovino. S tako dejavnostjo strelska organizacija neposredno prispeva svoj delež k jačanju obrambne sposobnosti družbe kot celote.

Prvi zametki strelskega športa v G. Savinjski dolini se pojavljajo že v bivši Jugoslaviji. Pri telovadnem društvu »SOKOL« Mozirje je bila strelska sekcija. Strelske vaje prijateljev strelskega športa so se vršile pri »Pulforturnu« za Mozirjem.

Narodnoosvobodilni boj jugoslovanskih narodov je dal strelstvu nove temelje.

Boj za osvoboditev domovine izpod fašističnega jarma je zahteval poleg predanega tudi vojaško izurjenega borca. Klicu domovine za boj proti okupatorju se je iz G. Savinjske doline odzvalo 1123 občanov, od katerih je 447 dalo svoja življenja, poleg njih pa je dalo svoja življenja še 269 talcev in ostalih žrtev fašističnega terorja.

Na pridobitvah narodnoosvobodilne borbe je strelstvo v G. Savinjski dolini začelo organizirano delovati kmalu po osvoboditvi. Že leta 1948 je bila v Sp. Rečici osnovana prva strelska družina, njej so istega leta sledile še SD Mozirje, Gornji grad, Ljubno, Luče in Solčava. Najbolj množična in delovna je bila SD Slavka Šlandra iz Sp. Rečice — pozneje Rečica. Po 1952. letu je zaradi slabega orožja dejavnost SD upadla.

S spremembami v komunalnem sistemu 1954. leta se formira občinski strelski odbor Mozirje, katerega glavna naloga je bila povezovanje SD in dajanje pomoči pri razvijanju strelskega športa; organizacija občinskih tekmovanj, preskrbovanje SD z rekviziti ter sodelovanje z drugimi organizacijami v občini pri obrambni vzgoji občanov. Občinski strelski odbor — pozneje strelska zveza — je svoj obstoj kmalu upravičila. Poživila je delo SD, jih organizacijsko učvrstila in omasovila. Leta 1955 so se na novo formirale SD v Nazarjah, Smartnem ob Dreti in v Šmihelu nad Mozirjem. Delovanje slednje je po nekaj letih povsem zamrlo.

Pomanjkanje rekvizitov — orožja in prostorov za strelsko dejavnost, so bila glavna ovira uspešni dejavnosti SD. Dotacija občinske skupščine

ne je bila premajhna za osnovno dejavnost, kaj šele za gradnjo objektov in nabavo orožja. Kljub težkim pogojem delovanja je bilo in je še zanimanje za strelski šport.

Zaradi kadrovskih sprememb je strelstvo po letu 1962 ponovno stagniralo, ni pa povsem zamrlo. Upravni odbor občinske strelske zveze preteklega mandata si je postavil za nalogo obnovitev, omasovitev, pomladiitev in organizacijsko učvrstitev vseh strelskih družin v občini. To nalogo je uspešno izvršil, saj je obnovljeno delovanje vseh SD. Vzpostavljeno je

lah formirale strelske sekcije v okviru šolske športne dejavnosti. Tako sodelovanje bi moralo biti z družbi prijateljev mladine.

Strelske družine pa so tudi pomlajene. Struktura članstva gre v prid mladih.

Dejavnost strelstva se odvija v strelskih vadbah, liga tekmovanjih, tekmovanjih za značko strelca in tekmovanjih za zlato puščico. Poleg rednih tekmovanj prirejajo razna tekmovanja v počastitev dneva žena, dneva borca, dneva graničarjev ter druga družinska in občinska tekmovanja. Naši strelci pa se udeležujejo tudi medobčinskih in republiških tekmovanj.

Da bi se strelski šport še bolj poživil in omasovil, si je občinska strelska zveza zadala težko nalogo, to je zgraditev strelišča pod Breclovim vrhom v Mozirju. Zaradi po-

Novo strelišče v Mozirju je v ponos vsem občanom, posebno pa strelcem

sodelovanje z drugimi organizacijami na nivoju SD in v občini. Posebno zgledno je sodelovanje z organizacijami ZZB NOV, ZRVS, ZSMS, TTKS, lovci, sindikati, SZDL in drugimi.

Sodelovanje je vzpostavljeno tudi s šolami, vendar bi moralo imeti to sodelovanje več konkretnega skupnega dela. Prav bi bilo, da bi se v šo-

manjkanja sredstev se je gradnja strelišča zavlekla v polna 4 leta. Danes je strelišče zgrajeno, slavnostna otvoritev pa bo ob praznovanju občinskega praznika in 30. obletnice osvoboditve G. Savinjske doline, združeno s proslavitvijo 25-letnice delovanja strelstva v G. Savinjski dolini.

(Nadaljevanje na 6. strani)

Praznovanje graničarjev

Nadvse slovesno so graničarji karavle »Savinjski partizan« v Logarski dolini in pri Sv. Duhu 15. avgusta proslavili 30. obletnico ustanovitve korpusa narodne obrambe oziroma obmejnih enot.

Ob tej priliki so graničarje obiskali predstavniki občinske skupščine, družbenopolitičnih organizacij, uprave javne varnosti iz Celja in postaje LM. Poleg osebnih daril, ki so jih dobili pripadniki enote, je v imenu

skupščine in družbenopolitičnih organizacij Hubert Herček izročil graničarjem spominsko darilo — knjigo o savinjskih splavarjih. Popoldne so graničarje obiskali tudi domačini iz obmejnega pasu.

Ko so graničarji govorili o svojem delu in nalogah, ki jih imajo pri čuvanju meje, so izrazili tudi željo po še tesnejšem in večjem sodelovanju z mladino.

NOVO ŠPORTNO IGRIŠČE V NAZARJAH

Po dolgem času in pripravah se nam je tudi v Nazarjah uresničila želja, da smo dobili lepo asfaltirano igrišče za košarko, roket in odbojko. Že več let je mladina upravičeno negodovala, zakaj prav v Nazarjah, kjer je pravzaprav industrijski center naše občine, ni pravega posluha in denarja za najosnovnejši rekreacijski prostor. Res, da

smo ga s sprejetim urbanističnim načrtom dobili, vendar je do preteklega leta ostal samo na papirju.

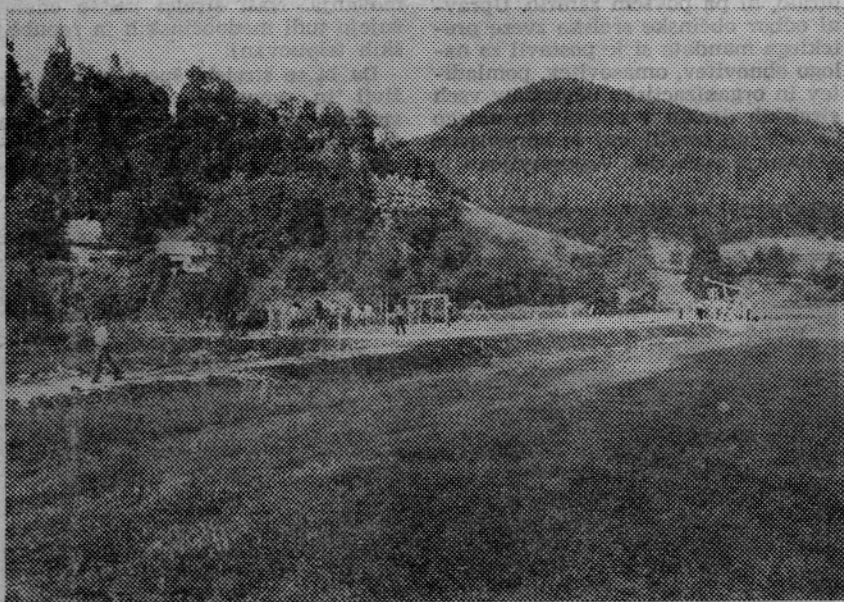
V lanskem letu je svet krajevnega skupnosti Nazarje med ostalim sprejel tudi sklep, da se odkupi privatno zemljišče, ki je po urbanističnem programu predvideno za športne objekte. Kljub dobri volji finančno nismo uspeli več, kot da smo odkupili

zemljišče in izvršili groba pripravljala dela.

Ob ustanovitvi temeljne telesne kulturne skupnosti v letošnjem letu smo v program športnih objektov vključili v prvi vrsti dograditev igrišča v Nazarjah. Nosilec gradnje je bila Krajevna skupnost Nazarje, financirala pa ga je v največji meri, kot sem že omenil, temeljna telesna kulturna skupnost občine Mozirje. Predračun za gradnjo igrišča je bil izdelan v višini 116.000 din. Ob koncu gradnje je bilo stroškov več, katere bo krila krajevna skupnost Nazarje, za pomoč pa se moramo zahaliti tudi OZD Gozdarstvo in lesna industrija Nazarje, ki je s strojnimi uslugami in izdelavo nekaterih športnih orodij prispevala svoj delež pri realizaciji te akcije.

Omeniti moram tudi delovno akcijo mladine, ki s prostovoljnim delom urejuje okolico igrišča, da bo 8. septembra, ko bo uradna otvoritev, lahko sprejela prve tekmovalce.

Na koncu naj izrazim še željo, ki ni samo moja. Ne ostanimo samo pri tem, kar smo zgradili, ampak težimo za tem, da bomo vsako leto pridobili nekaj novega.

S skupnimi sredstvi zgrajeno igrišče naj bi bilo vedno zasedeno

25 let strelske dejavnosti v Gornji Savinjski dolini

(Nadaljevanje s 5. strani)

Gradnja strelišča je potekala v okviru razpoložljivih sredstev. Nekoliko povečana dotacija občinske skupščine je bila skoraj v celoti angažirana za strelišče. Kmet Marolt Jože-Brecej je dal v najem, deloma pa prodal zemljišče za strelišče po zelo ugodnih pogojih. Materialno so podprli graditev strelišča tudi sklad za financiranje teritorialne obrambe in civilne zaščite, lovstva družina Mozirje, Kaiser Franjo iz Mozirja, finančno pomoč pa je obljubila tudi TTKS Mozirje.

V izgradnjo strelišča je bilo vloženih 155.000 din brez prispevkov materialnih sredstev raznih obrtnikov, ki so svoje storitve opravili brezplačno ali za manjšo ceno in brez vračunavanja nad 1300 udarniških ur, ki so jih opravili strelci in delavska kmečka mladina mozirske občine. Vsem, ki so kakorkoli prispevali k dograditvi športnega objekta, se občinska strelska zveza najtopleje zahvaljuje. Ne smemo prezreti tudi dela, ki so ga opravili posamezni člani predsedstva občinske strelske zveze pri organizaciji izvajanja del na samem strelišču, tudi njim gre vsa pohvala.

Za uspešno delovanje strelskega športa so pogoj tudi dobri rekviziti in strokovni kader. Pomanjkanje sredstev pa se je žal še kako odražalo v rekvizitih. SD so do 1960. leta imele dokaj trofejnega vojaškega orožja in majhno število zračnih pušk. S tem orožjem se ni dalo trenirati. Nujno je bilo nabaviti novo orožje. S postopnim nabavljanjem orožja smo uspeli nabaviti 5 novih vojaških pušk, 42 malokalibirskih pušk tipa CZ in Crvena zastava, 85 zračnih pušk ter eno MK pištolo.

Težave so predvsem z zračnimi puškami, ki se največ uporabljajo in tudi kvarijo. Servisa za popravilo ni, tako da imamo danes uporabnih le 36 zračnih pušk.

Zaradi pomanjkanja sredstev je bilo zapostavljeno izobraževanje strelskih kadrov (trenerje — sodniki). Sedaj, ko so dani osnovni pogoji za razvoj strelstva, bo nujno poskrbeti tudi za strokovni kader.

Če analiziramo prehojeni čas razvoja strelstva s plimami in osekami, lahko trdimo, da je kljub težavam strelstvo le doseglo določen razvoj in da ima pomembno vlogo v našem družbenem življenju.

S strelskim pozdravom »MUŠ«

Seja občinske skupščine

Na seji občinske skupščine, ki je bila v ponedeljek, 9. septembra, je bil obravnavan in sprejet predlog odloka o potrditvi zaključnega računa občine Mozirje za leto 1973 in zaključni račun skladov občine Mozirje za leto 1973, finančni načrti občinskih skladov za letošnje leto, doseženi dohodki in njihova razporeditev v proračunu za letošnje leto, ukinitve oddelkov podružnične šole v Rastkah pri Ljubnem. Obravnavano je bilo tudi poročilo komisije za volitve in imenovanja in predlog komisije za občinsko nagrado. Ob koncu so predstavniki IS SO Mozirje podali odgovore na zastavljena delegatska vprašanja z zadnje seje.

Po končani skupni seji vseh treh zborov sta ločeno zasedala še zbor združenega dela in zbor krajevnih skupnosti. Razpravljala sta o odloku o zazidalnem načrtu Podvrh — Mozirje in o spremembi ureditvenega načrta za naselje Ljubno ob Savinji ter o spremembi zazidalnega načrta za naselje Gornji grad in o dopolnitvi odločbe o ustanovitvi stanovanjskega podjetja. Po tej seji je na svoji samostojni seji zasedal še zbor združenega dela, ki je obravnaval analizo gospodarskih rezultatov, ki jo je na osnovi polletnih rezultatov predložil IS SO Mozirje v razpravo in sprejem.

Ugotovimo lahko, da je tudi v naši skupščini že prišel do veljave novi skupščinski sistem. Prepričani smo lahko, da bo po nekaj sejah zbranih še več izkušenj in da bo delo tako skupščine, posameznih zborov kot tudi izvršnega sveta in njegovih organov postalo še bolj uspešno.

ČESTITKAM OB PRAZNOVANJU 30-LETNICE OSVOBODITVE GORNJE SAVINJSKE DOLINE SE PRIDRUŽUJEJO NASLEDNJI DELOVNI KOLEKTIVI:

lesnina POHIŠTVO

V naših prodajalnah nudimo vse vrste sodobnega in stilnega pohištva — spalnice, dnevne sobe, otroške sobe, kuhinje, kosovno pohištvo, sedežne garniture, gospodinjske aparate, svetila in kompletno opremo za stanovanjske in druge objekte.

Poslovalnice Lesnina: Banja Luka, Beograd, Bitola, Celje, Doboj, Koper, Kraljevo, Kranj, Ljubljana, Maribor, Mostar, Murska Sobota, Niš, Nova Gorica, Novi Sad, Osijek, Pula, Rijeka, Sarajevo, Skopje, Solkan, Split, Subotica Šibenik, Travnik, Tuzla, Titograd, Zadar, Zagreb, Zenica, Zrenjanin.

TITAN

Tovarna kovinskih izdelkov in livarna
Kamnik

izdeluje:

- fitinge v širokem asortimentu v pocinkani in nepocinkani izvedbi
- ključavnice v širokem asortimentu, navadne in varnostne s cilindričnimi vložki, za stavbno in pohištveno mizarstvo
- ulitke iz temprane litine za avtomobilsko, elektro in strojno industrijo

Cenjenim potrošnikom priporočamo naše kvalitetne izdelke

Ljubljanska banka

Podružnica Celje

zagotavlja sodobno,
učinkovito in zanesljivo
bančno poslovanje

hvala za zaupanje

**ZAVOD ZA NAPREDEK
GOSPODARSTVA
CELJE**

- projektiranje
- urbanizem
- ekonomske ekspertize
- inženiring
- elektronska obdelava podatkov

**SPLOŠNA VODNA SKUPNOST
CELJE**

nivo

projektira in izvaja vsa dela s področja vodnih in nizkih gradenj

POLZELA

TOVARNA NOGAVIC

priporoča svoje kvalitetne proizvode

CESTNO PODJETJE CELJE

KOLEKTIV GRADI IN VZDRŽUJE
CESTNO OMREŽJE CELJSKE REGIJE

Izletnik

Obiščite Turistični center

pravi naslov
za denarne zadeve

Ljubljanska banka

Podružnica Velenje

sodoben bančni servis
za delovne organizacije
in prebivalstvo

TOVARNA USNJA ŠOŠTANJ

izdeluje kvalitetno svinjsko, goveje
in podplatno usnje ter vabi k sode-
lovanju nekvalificirane delavce, kva-
lificirane usnjarje, ključavničarje,
strugarje, kovače, varilce, mizarje,
tesarje in sodarje do 45. leta starosti

GOSTINSKO TURISTIČNO PODJETJE

Turist

MOZIRJE

POLAK JOŽE – Gorenje

izdelovanje cementnih izdelkov

čestita vsem prebivalcem Gornje Sa-
vinjske doline in jim želi mnogo de-
lovnih uspehov

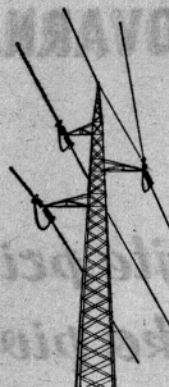
gorenje®

TOVARNA GOSPODINJSKE OPREME VELENJE

OBRAT

LESNA Šoštanj

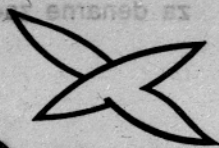
PRIPOROČA SVOJE IZDELKE

**DES – TOZD
ELEKTRO CELJE**

Kolektiv TOZD Elektro Celje čestita
ob 30-letnici osvoboditve vsem de-
lovnim ljudem in jim želi veliko de-
lovnih uspehov

aero

kemična, grafična in papirna industrija Celje

- dekorativne samolepilne etikete
- čistilna pasta za roke
- samolepilni trakovi — selotejp
- plastic karbon in plastic indigo
- neskončni obrazci
- prospekti

PIVOVARNA LAŠKO

***Pijte priznano
laško pivo!***

**tovarna arom
in eteričnih olj**

Gospodinje, zahtevajte proizvode in
receptne knjižice, ki vam jih nudi
ETOL — IFF Celje!

ZA KOZJANSKO

Potres, ki je 20. 6. 1974 prizadel območje Kozjanskega, čutili smo ga tudi v našem koncu, je prebivalcem v občinah Šentjur in Šmarje prizadejal zelo veliko škodo. Potres je prizadel in poškodoval predvsem stare in deloma dotrajane objekte. Takšnih pa je na Kozjanskem kar precej. To je razumljivo, saj je Kozjansko območje eno od najslabše razvitih v Sloveniji.

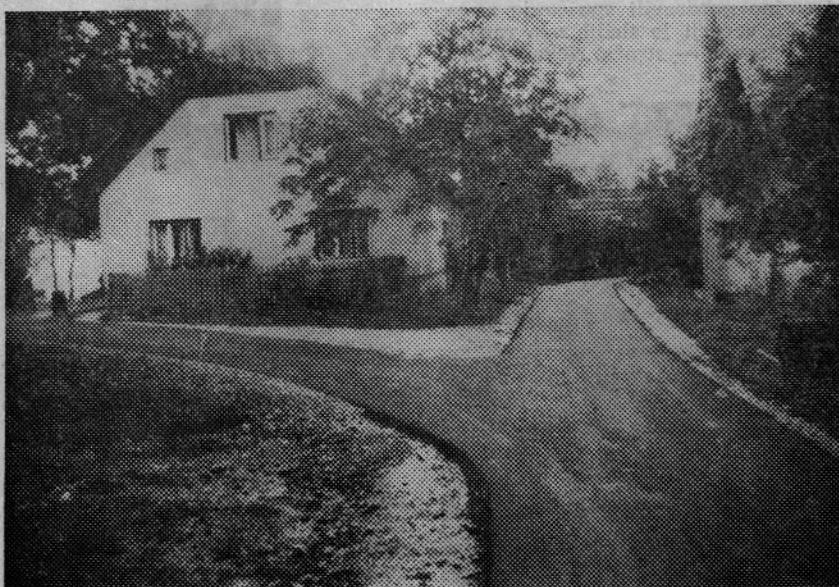
Kmalu po potresu je bila v okviru Slovenije sprožena akcija za zbiranje pomoči. V Sloveniji smo se dogovorili, da delovni ljudje opravimo po en delovni dan za prizadete ob potresu. V naši občini smo formirali občinski koordinacijski odbor za zbi-

ranje sredstev ob potresu na Kozjanskem. Ta odbor je sprejel naslednjo usmeritev pri svojem delu. Da vsi zaposleni v gospodarskih dejavnostih opravljene delovni dan 13. julija prispevajo kot pomoč. Zaposleni v družbenih dejavnostih 3,5 % od

neto osebnih dohodkov. Prav tako zaposleni pri zasebnikih. Vsi obrtniki in svobodni poklici pa po 0,3 % od letne osnove za obračun davka, kar je prišlo na enako bruto delovnemu dnevnu zaposlenih v gospodarstvu.

Zbiranje pomoči v tako dogovorjenih oblikah že daje rezultate. Od planirane vsote petdesetih milijonov starih din smo zbrali 40 milijonov. Računamo s tem, da bo do 15. septembra znesek v celoti zbran. V občinskem koordinacijskem odboru je prevladalo prepričanje, da je potrebna hitra pomoč, ker bo kmalu zima, do takrat pa je potrebno za precejšnje število otrok popraviti šole in zgraditi za prebivalce nova prebivališča.

ASFALT NA BRDO

Ni dovolj, da je asfalt poleg hiše, asfaltirano mora biti tudi dvorišče

V prejšnji številki Savinjskih novic smo že poročali, da na Brdo pri Šmartnem ob Dreti asfaltirajo cesto.

V teh dneh so delavci Cestnega podjetja iz Celja dokončali modernizacijo ceste na Brdo pri Šmartnem. Prebivalci Brda so na to pridobitev ponosni, saj so gradili s svojimi lastnimi sredstvi in s pomočjo sredstev, ki jih je prispevala širša družbena skupnost.

Nedvomno je cesta za prebivalce tega kraja velika pridobitev, saj se jim je z njo ponudila večja možnost razvoja kraja in njihove osnovne dejavnosti — kmetijstva.

Primer modernizacije ceste na Brdo, kjer so vsi prebivalci nastopali kot eden, je lahko zgled ostalim krajem naše občine, kjer še nimajo urejenih cest.

S tem uspehom se prebivalci Brda in z njimi Šmarčani pridružujejo praznovanju občinskega praznika in 30-letnice osvoboditve Gornje Savinjske doline.

Cesta je sicer ozka, a to nikogar ne moti

V akcijo zbiranja pomoči so se vključili tudi kmetje kooperanti, tako v TOZD KLG GLIN Nazarje in ZKZ Mozirje. S svojima prispevkoma, v prvem primeru pet in v drugem primeru štiri stare milijone so precej doprinesli k zbiranju sredstev.

Akcija zbiranja je naletela na izredno ugoden odmev pri naših obrtnikih. Znesek, ki smo ga planirali, je bil pri njih precej presežen. Za takšen odnos jim gre vse priznanje. Takšno priznanje gre seveda tudi vsem tistim, ki so s svojim delom pripomogli k temu, da bomo tudi mi v mozirski občini izkazali svojo solidarnost do Kozjancev.

Izvršni svet SO Mozirje in občinski sindikalni svet sta ob obravnavi nastalih razmer na Kozjanskem po svojih finančnih močeh z enim starim milijonom in dvesto tisoč dinarji prispevala k popraviljanju škode.

Akcija še ni končana. V teh dneh moramo omogočiti vsem tistim, ki še niso opravili svojega delovnega dneva, da to opravijo. Akcija poteka tudi na terenu, v krajevnih organizacijah Rdečega križa in med upokojenci. Pričakujemo lahko, da bomo tudi tu zbrali pomembna sredstva.

Ob zaključku akcije bomo v Savinjskih novicah objavili seznam vplačnikov sredstev.

Gostinsko turistično podjetje TURIST Mozirje sprejme takoj v službo gospodinjsko pomočnico za hotel v Mozirju.

Osební dohodek 1.800 dinarjev.

TABORNIKI V BELI KRAJINI

Tabornik, kdo je to? Vsakdo, ki ljubi naravo, ki se uri v spretnostih in ne čaka pomoči od drugih, ki je sam svoj gospodar, a se vendar zaveda odvisnosti od narave, človek, ki ljubi domovino. Tabornik raziskuje pokrajino, se izpopolnjuje v taborniških veščinah in se raduje ob tabornem ognju. Takšen je tabornik po srcu in sploh ni nujno, da nosi ime tabornik. Toda obstaja taborniška organizacija, ki jih združuje v eno družino. V naši dolini imamo taborniški odred Savinjskih partizanov Mozirje. Delovni in požrtovalni starešine bdijo nad delom odreda. Že dve leti zapored taborimo ob Kolpi. Lani smo imeli tabor v Vinici. Letošnje leto smo se pomaknili nižje ob Kolpi — v Metliko. Taborili smo v društvu s taborniki Zelenega zlata iz Žalca. Opremo smo pripeljali v Metliko v petek, 5. julija. Starejši

grbom in napisi odredov ter velik jambor. Z jamborom smo imeli težave, ker ob Kolpi težko vidiš smreko, še težje pa najdeš tisto pravo. V olajšanje vseh smo našli tudi jambor. Tabor brez jambora z zastavo pač nima prave veljave v očeh. Pred vhomom v tabor smo postavili turistično tablo, kjer smo domačinom predstavili našo dolino (slika 3). Nato nam je taborjenje steklo po ustaljenem redu: vstajanje ob pol sedmih, telovadba, umivanje, zajtrk, urejanje šotorov, taborniška šola. Po kosilu smo se namakali v topli Kolpi, ki nas je zlakala za malico. Sledil je nogomet, med dvema ognjema, kar pač se je kdo spomnil. Pred večerjo so nas starešine uporno vadili stojo mirno v zboru, da smo dostojno pozdravili spuščanje zastave. Po večerji je sledil zelo razburljiv popravek — straža. Nekateri so si

silno želeli, da bi bili določeni na stražo, drugi so čutili strah pred nočjo in neznanimi obiskovalci, ki naj bi nam ukradli zastavo in nas osramotili. Res so prišli, a so jih naši stražarji razkrinkali. Tako nas je vsako jutro čakala zastava nedotaknjena, da smo ob njenem dviganju zapeli taborniško himno kot tudi zvečer ob spuščanju, čez dan pa je veselo plapolala in daleč naokoli oznanjala našo prisotnost.

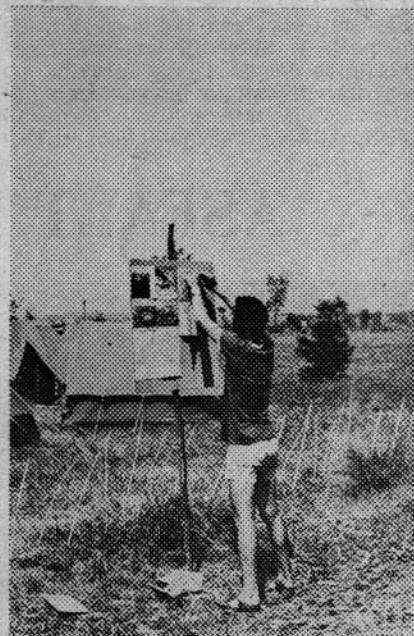

Delovne in požrtovalne starešine bdijo nad delom odreda

taborniki smo v dveh dneh postavili tabor in pripravili bivališča mlajšim, ki so se nam pridružili v nedeljo. Na motorki so se menda tiščali kot na avtobusu ob ponedeljkih zjuraj v času šole, a so tudi tu spretniki pokazali svojo moč in je bilo vse v redu. Po prihodu so se taborniki razdelili po šotorih. Kmalu zatem je sledil prvi obrok. Imeli smo dve kuharici, ki sta nam dobro kuhali, mi pa smo še bolj jedli. Če nekomu ni preveč teknilo, je raje očrnil ekonomo kot kuharici. Slišal si ga peti:

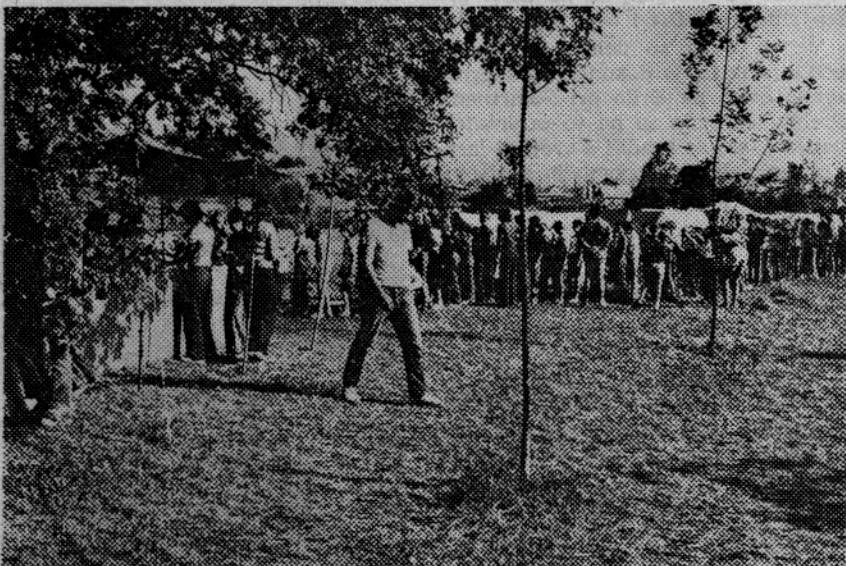
Tovariš ekonom,
je »debu« kot kanon,
mu trebuh dol visi,
ker poln je masti.

V ponedeljek smo pričeli vsakodnevno taborniško delo. Mlajši so odšli v gozdno šolo, starejši smo morali urediti še zadnja znamenja tabora — vhod iz brezovih debel z

Domačinom se mora predstaviti naša dolina

Zdi se, da lepi trenutki vedno prehitro minejo. Minilo nam je, tako pravimo, kot bi tja pogledal. Prestal nam je le sklep, da nas bo drugo leto Kolpa zopet videla, njeni komarji zopet grizli. Še poslednjič je škrenil fotoaparat in nam za vselej zabeležil stotinko sekunde našega edinega življenja, ki smo ga deset dni preživel ob Kolpi.

V taboru je bil živ-žav — dolga vrsta pa pri delitvi hrane

srečanja mladih

Komisija
za informacije
pri OK ZMS Mozirje

MED POČITNICAMI—DELO ZA RAZVEDRILO

Mozirski fantje iz »Žabjega firkelca«, kot imenujejo svoje območje okrog stare elektrarne, se vedno znova česa domislijo. Letos so uredili igrišče ob Savinji, skakalnico na Delejevem jezu in dva čolna za vožnjo

po Savinji. Mnogo jih je složno priprijetelo za delo in čolna sta bila izgotovljena v dveh dneh. Verjetno bi jim vse ladjedelnice zavidale njihovo hitrost, plovne lastnosti pa prav gotovo ne. Nič ne de, vozili so se pa le.

Malo za šalo, malo zares, čoln je pa le

Tekmovanje v košarki

Iz naše občine tekmujeta v košarki dve ekipi: GLIN iz Nazarij in Mozirje. Igralci Glina so pričeli tekmovalje letos, že prej pa smo v tej ligi tekmovali Mozirjani. Spomladi smo oboji odigrali prvi del prvenstva. Igralci iz Nazarij so večkrat zmagali in so višje uvrščeni na lestvici kot Mozirje. Zdaj smo pričeli jesenski del tekmovanja. Oboji vabimo vse, ki vas zanima košarka (prepričani smo, da vas ni malo), da nas pridete ob nedeljah dopoldne bodrit na naša igrišča. Morda bomo z vašo podporo več dosegli.

Žoga je okrogla — koš pa visok

Praznovanje

Občinska konferenca ZSMS Mozirje bo v počastitev 30-letnice osvoboditve Gornje Savinjske doline in občinskega praznika organizirala več prireditev in sicer:

1. Pohod po partizanskih poteh
2. Tek prijateljstva po mozirskih ulicah
3. Na naših vrhovih bodo v soboto, 14. 9. 1974 goreli kresovi
4. Mladina in borci bodo obiskali oddaljene kmetije, ki so aktivno sodelovale v NOB
5. Vrsta športnih prireditev v času od 8. 9. do 15. 9. 1974

Razmišljanje

SOLČAVA — majhna vasica kot toliko drugih.

LJUDJE — navadni in vsakdanji pa vendar drugačni od drugih. Izoblikovale so jih težave, skrbi in tudi veselje ter radost. Potrebe so jih povezale v skupnost; izolirani posamezniki ne bi mogli obstajati. Starejši so navezani na domači kraj, imajo ga radi in ga za nobeno bogastvo ne bi zapustili. Kaj pa mladi? Tudi mladina ljubi to malo gorsko naselje in se v času šolanja vsak teden vrača domov, da si spočije pogledu na čudovite vrhove. Ko pa se spomni na mestni hrup, je zadovoljen in srečen, da ga obdajajo le stanovanjske hiše brez tovarniškega dimnika in se lahko koplje v čisti, ledeno mrzli Savinji. Tako je zdaj, kako pa bo čez nekaj let, ko bo treba v službo? Doma za vse prav gotovo ne bo kruha. Odšli bomo; ali pa se bomo še vedno tako radi vračali?

Tudi kmečki sinovi in hčere zapuščajo kmetije, na katerih je človek vendar največji gospodar sebe in svojega dela. Je res treba, da ostanejo v višjih predelih le stare ženske in moške? NE, ni potrebno, da bi spet vzdihovale matere na poljih po svojih sinovih kot mati v Župančičevi »Dumi«: »Mate, jo, moj Mate!« NI treba, da bi se družine selile v nižino in puščale neobdelano zemljo ter počasi propadajoče koče! V obdelovanju zemlje mora biti bodočnost! Res zahteva zemlja pred svojo daritvijo veliko truda, ki ga včasih niti ne vrne, zopet drugič pa je plačilo obilno. Kot so potrebne najsodobnejše tovarne, tako je potrebna tudi hrana, ki jo uživajo delavci, bodisi fizični ali umski v teh stavbah hrupa in mrzličnega dela. Vprašanje je, če bomo proizvodnjo umetne hrane sploh dočakali, če nas ne bo prej zastrupil zrak, brez katerega ne moremo živeti.

Morda se bo kdo tem besedam smejal. Naj se, saj je smeh zdrav! Rada bi le, da bi tisti, ki imajo možnost biti doma, ostali na kmetijah; drugi pa, ki gredo v službo v svet, ne bi pozabili na svoj domači kraj, pa najsi bo še tako majhen in odmaknjen od živahnega tempa življenja.

TURISTIČNA SEZONA

Smo sredi turistične sezone in po vseh časopisih lahko beremo ocene zasedenosti turističnih zmogljivosti po Sloveniji in ob Jadranu. Ker vemo, da je Gornja Savinjska dolina z Logarsko dolino znana po svoji slikovitosti in z razvitim turizmom daleč po svetu, smo obiskali nekaj turističnih delavcev, ki poznajo stanje in probleme v turizmu, ter jih zaprosili, da nam odgovore na nekaj vprašanj.

Ivan ZUPAN — direktor gostinstvo-turističnega podjetja »TURIST« Moztirje:

»Že nekaj let si prizadevamo, da bi se v dolini povezali vsi tisti, ki se ukvarjamo s turizmom, a do nekega kontinuiranega sodelovanja ne pridemo. Ker je v slogi moč, bi s skupnim nastopanjem na turističnem trgu dosegali nedvomno boljše rezultate. Problem je tudi organizirane kombinacije: prenočišča-hrana. Za vse nakazane nerešene probleme bi bil po mojem mnenju potreben nek organ na nivoju občine, ki bi usmerjal vsa turistična gibanja v občini v en tir. Za to bi bila morda poklicana Gornjesavinjska turistična zveza. V pomoč vsem, ki se ukvarjamo s turizmom (od oddajalcev sob, privatnim gostincem in družbenemu sektorju) naj bi bil turistični biro z evidentiranjem sob in zasedenostjo vseh turističnih kapacitet na našem območju.

Sodelovanje turističnih delavcev je rezultat, ki smo ga dosegli s tem, da smo skupno obiskali več podjetij na Rijeki in se z njihovimi sindikalnimi organizacijami dogovorili za primerne pogoje letovanja njihovih delavcev v naši dolini. Takšni stiki so še potrebni in poiskati bo treba še kakšen kraj, od kjer si ljudje želijo lepoto naše doline.«

Kakšna je zasedenost vaših turističnih zmogljivosti v juliju in kakšno so predvidevanja za avgust?

»Vse sobe v juliju so bile zasedene in po rezervacijah sodeč bodo tudi v avgustu. Da so tudi privatne sobe polne, nam pove dejstvo, da imamo precej turistov, ki ne stanujejo pri nas, na hrani.«

Imajo cene vaših uslug vpliv na dotok turistov?

»V naših lokalih je cena penzion 80 do 90 dinarjev. So sicer nizke cene, se pa morajo obdržati, če hočemo imeti naše objekte zasedene; turisti, ki prihajajo v naše kraje, so le predvsem delavci s povprečnimi osebnimi dohodki.

V prihodnje moramo z dogovorom med privatnimi oddajalci sob in kuhinjami poiskati neko pravo razmerje v cenah.«

Na parkirnih prostorih je redkokdaj videti avtomobil s tujo registracijo.

»Organiziranih skupin inozemcev res ni, ker na tem nihče ne dela. Tu in tam pa le zaidejo k nam ribiči in lovci. Kot si prizadevamo za skupen nastop na domačem turističnem trgu, bi morali z združenimi močmi nastopati v tujini. Turizem naše doline je gospodarsko razdrobljen, saj na eni strani nastopajo privatniki, ki so razdeljeni na oddajalce sob, gostilničarje in kméte, na drugi strani pa razdeljeni družbeni sektor: Zgornjesavinjska kmetijska zadruga, Izletnik, Turist pa še planinska društva.«

Kaj pogrešajo dopustniki v naši dolini?

»Dolina nudi turistom samo hrano, zrak in naravne lepote, ki ne pomenijo nič, če niso oplemenitene. Manjkajo turistični rekreacijski objekti,

kjer bi gostje in tudi domačini lahko preživeli svoj prosti čas. V dolini ni bazena, kegljišča, mini olfa, tenis igrišča, garderob pri obstoječih nogometnih igriščih itd.

Turisti čutijo vrzel tudi v tem, da ni nekoga, ki bi jih povezoval, organiziral skupne izlete, jim nakazoval možnost izletov in ogledov znamenitosti naših krajev, organiziral piknike ipd. Pogrešajo tudi glasbo za ples.

Vsi, ki se ukvarjamo s turizmom, se bomo morali zamisliti nad temi pomanjkljivostmi in nekaj ukreniti, ker so gostje vsak dan zahtevnejši, in v nedogled ne moremo prodajati naravnih lepot.«

Milan JURIC — vodja poslovalnice IZLETNIKA v Moztirju

»Za razvoj turizma v Gornjesavinjski dolini je nedvomno odločujoče sodelovanje vseh turističnih faktorjev. Do danes še nismo dosegli skupnega jezika, čeprav smo imeli že mnogo sestankov. Za nas uspešno turistično dejavnost je potrebno jedro, ki naj bi povezovalo vse turistične dejavnike v občini. To jedro bi po mojem mnenju morala biti turistična zveza, ki naj bi bila tudi organizator turistične propagande.

Zaradi turističnega nerada oziroma zaradi nepovezave vseh turističnih faktorjev v občini so veliki problemi s privatnimi oddajalci sob. Imajo svoje turiste, ki jim sobe bolje plačajo, čeprav jim tudi mi ne slabimo, in s tem povzročajo težave pri evidentiranju zasedenosti. V prihodnje bo potrebno urediti cene prenočišč — cene hrane.

Gostje, predvsem organizirane skupine, bi morale bivati pod eno streho; v dolini pa ni lokala, ki bi lahko sprejel na prenočevanje avtobus ljudi. Sprašujem se, kdo je za to odgovoren?»

Kakšna je vaša ocena turistične sezone?

»Turistična sezona je predvsem odvisna od vremena, zato se je naval turistov pričel šele v drugi polovici julija. Turisti so prihajali tudi prej, a so zaradi slabega vremena odhajali, ker v vsej dolini nimajo nikakršnega razvedrila oziroma rekreacijskih prostorov.

Po rezervacijah pričakujemo dober obisk tudi v avgustu in septembru.

V pripravah na sezono smo obiskali delovne kolektive v slovenskem in hrvatskem primorju in z njimi sklenili aranžmaje, zato je tudi največ gostov iz teh krajev.«

Kaj vse nudite turistom in domačinom v vaši poslovalnici?

»Naša poslovalnica nudi turistom vse informacije o turističnih zmogljivostih v Gornji Savinjski dolini. Poleg tega sprejemamo rezervacije in jim nudimo ostale usluge, ki jih mora nuditi turistična agencija, letalske vozne karte, vozovnice za spalnice in ladje, imamo menjalnico itd.

Domačini iščejo pri nas največ informacij in rezervacij za letovanje ob morju, aranžmaje za potovanja v inozemstvo in po tuzemstvu, organiziramo enodnevne izlete po njihovih željah ipd.«

Tudi urejene gozdne ceste bodo popeljale turiste v skrite koticke naše doline

OSVOBODITEV GORNJE SAVINJSKE DOLINE

(Nadaljevanje s 3. strani)

Tako je štab IV. operativne cone pod vodstvom novega komandanta Jožeta Borštnerja z usklajenimi operacijami na kozjanskem in savinjskem območju zmanjšal sovražniku možnost, da bi s svojimi enotami uspešno posređoval. Sklenil je likvidirati postojanke Mozirje, Letuš, Braslovče in Šmartno ob Paki in s tem povečati osvobojeno ozemlje ter odpreti pot enotam za akcije na komunikacije v dolini Pake in ob srednjem toku Savinje, ki so jo te postojanke zapirale. Bile so neke vrste obrambni zid, čigar pomembnosti se je sovražnik dobro zavedal. Zato je poskrbel za okrepitev njihovih posadk in za utrditev postojank. Veliko večino oboroženih sil v njih so tvorile tedaj precej demoralizirane sile iz II. in III. vermanskega bataljona, največja pa je bila posadka v Mozirju z okrog 300 možmi. Zaradi bližine močnih postojank je moral štab IV. operativne cone spet angažirati vse svoje operativne enote, razen tistih, ki jih je rabil na Kozjanskem, in posvetiti posebno pozornost zavarovanju.

Operacijo je začela Šlandrova brigada, ki je dobila zahtevno nalogo, da uniči postojanko Mozirje. Nemška posadka se je utrdila v šestih zgradbah, v katerih se je obdala z barikadami, žičnimi ovirami, s strelskimi jarki in minskim poljem, bunkerji pa so bili na vseh pomembnih dohodih v Mozirje. Komandant brigade Mirko Jerman se je odločil za koncentrični napad na Mozirje z vsemi tremi bataljoni, minersko četo in gorsko baterijo. Ze med obkoljevanjem Mozirja so nemški ogledniki opazili premike Šlandrovcv in 11. septembra ob 21.20 so jih začeli obstreljevati. Do ene ponoči sta I. in II. bataljon uspela likvidirati vse manjše postojanke in bunkerje, pri čemer je bilo ujetih okrog 100 vermanov in orožnikov. Po teh uspehih so se borci obeh enot razvrstili na položaje okrog cerkve, da bi pomagali II. bataljonu pri likvidaciji glavnih postojank. Te so uspešno obstreljevali tudi s topom, vendar jih do jutra niso mogli zavzeti. Ko se je zdanilo, je glavnina Šlandrove brigade blokirala še nezavzete postojanke in jih nato ves dan obstreljevala ter preprečila vse sovražnikove izpade. Ze okrog 17. ure so se Šlandrovci spet približali postojankam pri cerkvi za odločilni napad. Sovražnik je uvidel, da se ne bo mogel braniti, zlasti pa ga je demoraliziralo, da ni dobil pričakovane pomoči. Ze ob pol šestih so razobesili belo zastavo in najbolj utrjena postojanka na meji med Gornjo in Spodnjo Savinjsko dolino je padla. Mozirje je bilo osvobodeno.

Prezgodnji začetek spopada v Mozirju je posadke v Spodnji Savinjski dolini opozoril, da so se pripravile na obrambo še preden so posamezne

enote IV. operativne cone zavzele svoje položaje, kar je seveda otežilo izpolnitev njihovih nalog. Tomšičeva brigada je z enim bataljonom uspešno zavarovala operacijo pri Polzeli, njen II. bataljon je po dvaindvajseturnih hudih bojih prisilil na predajo vermane in orožnike v Šmartnem ob Paki, III. bataljon pa je 12. septembra ob 2. uri ponoči napadel vermansko postojanko v Letušu. Zidanškova brigada je s I. in II. bataljonom napadala Braslovče, druga dva bataljona pa sta bila na zavarovanju proti Celju in Vranskem. Zidanškoveci do jutra niso mogli zavzeti dobro utrjenih postojank v Braslovčah. 12. septembra dopoldne pa je dobila posadka okrepitev iz Celja 22 kamionov vojaštva in 6 tankov in zato so morali opustiti nadaljnje obleganje. Borci te brigade pa so uspešno zavrnil nemško prodiranje proti Letušu, demonstrativno pa so napadli postojanko na Vranskem in gradu Zovnek. III. brigada VDV je demonstrativno napadla Šoštanj in preprečila vse nemške poskuse posredovanja iz te smeri. Vzhodnokoroški odred je blokiral Črno in zavaroval operacije s koroške strani, gojenci podoficirske šole pa so bili v zasedi na Črnuvcu, da bi preprečili nemško posredovanje iz Kamnika. Poudariti moramo, da so Nemci to pot bolj odločno poskušali poslati pomoč iz Celja in Šoštanja napadenim postojankam kot ob prvih operacijah v Gornji Savinjski dolini in je zato zasluga enot, ki so bile na zavarovanju, za uspeh operacije prav tako pomemben, kot napore tistih enot, ki so neposredno napadale postojanke. Kot odličen se je izkazal načrt štaba IV. operativne cone, ki je z usklajenimi operacijami na Kozjanskem in Savinjski dolini onemogočil nemškim enotam uspešno posredovanje. Tako je moral polkovnik dr. Egon von Treeck prekiniti hajko na Kozjanskem, da je lahko sestavil bojno skupino iz enot 18. nadomestnega polka planinskih lovcev, 14. in 25. SS policijskega polka in z njo 13. septembra začel prodirati proti Savinjski dolini. Toda pomoč je bila prepozna, brigade pa so že tudi odpeljale ujetnike in plen. Treeckova bojna skupina se je na območju Mozirja zadrževala le dva dni, toliko, da je poskrbela za prekop padlih vermanov in za naropanje blaga in živil, nato pa se je vrnila v Celje. Kaže, da moštva za ponovno vzpostavitev postojank Nemci niso imeli.

Tako je tudi druga operacija na savinjskem območju, z izjemo uničenja postojank v Braslovčah, odlično uspela. Sovražnik je imel spet hude izgube (96 mrtvih, 18 ranjenih, 330 ujetih), medtem ko so imele enote IV. operativne cone 15 padlih borcev, 75 pa je bilo ranjenih. Spet so si priborili bogat plen orožja, streliva in vojaške opreme (npr. 8 minome-

tov, 36 mitraljezov, 250 pušk, 105.000 nabojev itd.). Sovražniku so prizadejali veliko škodo tudi na komunikacijah s porušenjem štirih mostov, več sto metrov železniške proge in zasedami na cestah. Najpomembnejši rezultat te operacije pa je bilo razširjanje osvobojenega ozemlja. Enote IV. operativne cone so na zahodu premaknile njegovo mejo na linijo Bele vode — Florjan — Skorno — Tajna — Soteska — Dobrovlje. Tako je bila osvobodjena vsa Gornja Savinjska dolina od izviru Savinje do Letuša ter Zadrecka dolina — skupno nad 500 km².

Pomembnost tega razsežnega osvobojenega ozemlja je še povečevala njegova odmaknjenost od pglavitnih komunikacij, zaradi česar ni bila toliko izpostavljena hajkam kot Moravska dolina. Do velike decembrske ofenzive 1944, ko so nemške enote Gornjo Savinjsko dolino spet zasedle, so večji vdor vanjo izvedle le enkrat, od 21. do 25. oktobra. Tako so obstajali v Gornji Savinjski dolini ugodni pogoji za nemoteno delovanje najvišjih vojaških in političnih forumov na Štajerskem ter številnih zalednih ustanov (posredno, iz podatkov o prehranjevanju vzemo, da je bilo v njej kar 57 različnih ustanov, forumov, enot itd.). Tu so bili nato številni vojaški in politični tečaji, razmahnila sta se partizanska saniteta in tiskarstvo, organizirala zaledna vojaška oblast, obratovali gospodarski obrati in delavnice, urejenih je bilo več spuščališč za pošiljanje zavezniške pomoči in zgrajeno zasilno letališče, razvilo se je šolstvo in kulturna dejavnost. V političnem pogledu pa je bila zlasti pomembna izvolitev in delovanje krajevnih narodnoosvobodilnih odborov in okrajne skupščine za Gornjo Savinjsko dolino v smislu odloka črnomeljskega zasedanja SNOS. Lahko bi rekli, da je imela osvobodjena Gornja Savinjska dolina za Štajersko podoben pomen in vlogo kot Bela Krajina za Ljubljansko pokrajino.

Izbojevanje velikih osvobojenih ozemelj v Gornji Savinjski dolini, na Kozjanskem in na Pohorju ter še drugi uspehi enot IV. operativne cone, razmah delovanja organizacij KPS in OF, množični odhod fantov in mož v narodnoosvobodilne enote, razkroj v vermanskih enotah konec poletja in jeseni 1944, so nova prelomnica v razvoju narodnoosvobodilnega boja na Štajerskem, ki je dosegel dotlej največji polet in prešel v pravo vstajo, na drugi strani pa so pokazali skoraj popolno okupatorjevo nemoč v tem obdobju. Ti uspehi pa so bili pomembni tudi v slovenskem merilu, ker so bili vidni izraz dejstva, da je tudi Štajerska po intenzivnosti narodnoosvobodilnega boja kljub hudim pogojem dosegla druge slovenske pokrajine.

Izvajanje zakona o kmetijskih zemljiščih

Lansko leto, 18. julija 1973, je sprejela skupščina Socialistične republike Slovenije zakon o kmetijskih zemljiščih. Zakon je bil objavljen v Uradnem listu SRS, št. 26-236/73) z dne 25. julija 1973.

Ta zakon ureja promet, varstvo, zakup ter maksimum kmetijskih zemljišč, pravni položaj skladov kmetijskih zemljišč v občini (kmetijski zemljiški sklad), kmetijske prostorsko ureditvene operacije, skupne pašnike, ustanavljanje kmetijskih zemljiških skupnosti, skratka usmerja kmetijsko zemljiško politiko v občini.

Zakon je toliko pomemben, ker ureja med drugim tudi zemljiški maksimum za lastnike zemljišč tj. kmete in nekmete. Že dne 5. avgusta tega leta je dnevnik DELO opozoril v kratkem članku na določila omenjenega zakona, predvsem tista, ki se nanašajo na obvezno prijavo za tiste lastnike, ki imajo v lasti večje površine zemljišč, kot določa zakon. Rok za vložitev prijav je 24. 8. 1974, in sicer pri organu za premoženjsko pravne zadeve skupščine občine.

Menimo, da vsi naši občani niso seznanjeni z določili zakona, zato je namenjen ta sestavek prav njim.

Ker so glede prijave prizadeti kmetje in nekmetje, bo najprej ugotoviti kdo je kmet. Zakon postavlja praviloma tri značilnosti:

- da občan z osebnim delom obdeluje kmetijsko zemljišče,
- da stalno živi v kraju, kjer je to kmetijsko zemljišče ali njegov del in
- da s kmetijsko dejavnostjo redno ustvarja pomemben dohodek, ne glede na to, če ima še druge vire dohodkov (npr. delovno razmerje, pokojnina, obrt in podobno).

Najvažnejši pogoj je prvi. Tisti, ki ne bi sam z osebnim delom obdeloval kmetijskega zemljišča, ni kmet.

Glede drugega pogoja dopušča zakon izjemo. Občinski upravni organ, pristojen za kmetijstvo, lahko z odločbo ugotovi, da je kmet tudi tisti, ki ne živi stalno v kraju, kjer je njegovo kmetijsko zemljišče ali njegov del, če zemljišče sam obdeluje in ustvarja s kmetijsko dejavnostjo pomemben dohodek.

Zakon skuša pojasniti tudi tretji pogoj, ko določa, da se šteje kot pomemben dohodek dohodek iz takšnega osebnega dela v kmetijstvu, ki ima značaj gospodarske, torej pridobitne in ne samo ljubiteljske dejavnosti.

Kot kmet po tem zakonu je tudi občan, katerega družinski član izpolnjuje navedene tri oziroma po odločbi občinskega upravnega organa vsaj navedena dva pogoja.

Pojem kmeta je po zakonu zelo širok. Tudi delavec, obrtnik, upokojenec je lahko kmet, če izpolnjuje navedene pogoje. Vsak, ki je kmet po tem zakonu, ima po 44. členu zakona lahko 10 ha obdelovalnega zemljišča v ravnini oziroma 20 ha v hribovitih predelih nad 600 m nadmorske višine, po 50. členu pa 45 ha skupne površine kmetijskih in gozdnih zemljišč na gospodarstvo, oziroma po 5. točki 12. člena zakona o agrarni reformi in kolonizaciji v SRS pa tudi več.

Opozoriti je treba tudi, da je kmetija po 3. členu zakona o dedovanju kmetijskih zemljišč in zasebnih kmetijskih gospodarstev (Uradni list SRS, št. 26/73) nekaj povsem drugega kot pojem kmeta po tem zakonu.

Važno je vprašanje, ob katerem času mora občina izpolnjevati navedene pogoje, da ga je mogoče šteti za kmeta. Oseba mora izpolniti predpisane pogoje ob času, ko namerava prevzeti kmetijsko zemljišče.

Vse to velja tudi za občana, ki ni kmet v smislu tega zakona, če pridobi več zemljišča z dedovanjem ali kako drugače, kot bi ga nekmet smel imeti. Če bo taka oseba obdelovala zemljišče sama ali s svojimi družinskimi člani in če bo izpolnjevala druge pogoje iz 4. člena, pridobi lahko kmetijsko zemljišče v obsegu, dopustnem za kmete. Bistveno je, da izpolnjuje predpisane pogoje v času prevzema kmetijskega zemljišča.

Po določbah 51. člena zakona sme imeti občan, ki ni kmet, v lasti v ravninskih predelih, največ 1 ha kmetijskih in gozdnih zemljišč skupaj, v hribovitih predelih pa do 3 ha skupaj. V obeh primerih pa ne več kot 0,5 ha gozda in 0,5 ha vinograda.

Posebej določa zakon, kar velja tudi za druga dva maksimuma, da se v maksimum za nekmeta vračuna tudi površina zemljišč vseh članov ožje družinske skupnosti nekmeta. Tudi za nekmeta pa velja določba 47. člena, po kateri se maksimum ustrezno zviša, če je zemljišče nekmeta deloma v ravninskem in deloma v hribovitem predelu.

Opozoriti je treba še na 115. člen zakona, po katerem morajo občani do 24. 8. 1978 prilagoditi obseg svojih zemljišč pravkar navedeni določbi.

Občani, ki niso kmetje in imajo več kot 1 ha oziroma več kot 3 ha kmetijskih in gozdnih zemljišč, oziroma več kot 0,5 ha gozda ali vinograda, morajo do 24. 8. 1974 prijaviti pismeno svoja zemljišča organu za premoženjsko pravne zadeve tiste občine na katere območju zemljišče leži.

Če sami ne prilagodijo obsega svojih zemljišč predpisanemu maksimumu, so na zahtevo kmetijske zemljiške skupnosti, kmetijske ali gozdno-gospodarske organizacije združenega dela dolžni vsak čas prodati po svoji izbiri višek kmetijskega zemljišča, in sicer po ceni, kakor jo določajo predpisi o razlastitvi.

Ker določa 116. člen tega zakona kazni 5.000 din za lastnika zemljišča, če ima v lasti večjo površino, kot je določeno po zakonu, in je ne prijavi, priporočamo vsem prizadejim, da nemudoma vložijo prijave za svoja zemljišča. O prometu z zemljišči bomo seznanili občane kasneje.

DEŽURNE SLUŽBE V OBČINI

ZDRAVNIK:

Od 16. 9. 1974 od 7. ure do 23. 9. 1974 do 7. ure — dr. Franc ŠIRKO, Mozirje

Od 23. 9. 1974 do 7. ure do 30. 9. 1974 do 7. ure — dr. Franc URLEP, gornji grad

Od 30. 9. 1974 od 7. ure do 7. 10. 1974 do 7. ure — dr. Ivan BUT Mozirje

Od 14. 10. 1974 od 7. ure do 21. 10. 1974 do 7. ure — dr. Franc ŠIRKO, Mozirje

ZIVINOZDRAVNIK:

15. 9. 1974 — Drago LUKAN, dipl. vet. Gornji grad

22. 9. 1974 — Jože MERMAL, dipl. vet. Ljubno ob Savinji

29. 9. 1974 — Franc LOGAR, dipl. vet. Logarska dolina

6. 10. 1974 — Drago LUKAN, dipl. vet. Gornji grad

13. 10. 1974 — Jože MERMAL, dipl. vet. Ljubno ob Savinji

DOPISUJTE V NAŠ LIST

»Savinjske novice« izhajajo mesečno — Izdaja SO in delovne organizacije občine Mozirje — Urejuje uredniški odbor — Glavni in odgovorni urednik Hubert HERCEK — Uredništvo in uprava: Mozirje 175, tel. Mozirje 83040 in 83039 — Ziro račun pri SDK eksp. Mozirje št. 5076-637-56 — Savinjske novice glasilo SO Mozirje — Rokopise, objave in oglase za vsako številko sprejemamo do petindvajsetega v mesecu — Tisk in klišei: AERO, kemična in grafična industrija Celje

Po mnenju IS SRS — Sekretariata za informacije (št. 421-1/72 z dne 9. maja 1973) je časopis oproščen davka od prometa proizvodov.